

nemlig de kongevalgte Direktører og Finansministeren, ser man ogsaa stadig den kongelige Bankkommissær dukke op i Henshold til Oktrojen. Den kongelige Bankkommissær skal altid være den samme som Justitsministeren. Nu skal man ikke i den Henseende misunde Justitsministeren for stærkt. I ældre Tider var det saaledes, at den kongelige Bankkommissær, som faktisk ikke havde noget videre at bestille, fik 1,000 Rigsdaler. Det var altsaa et ganske idealt Embede: Mange Penge og ingen Ting at bestille. Men disse 1,000 Rigsdaler ere forlængst faldne bort, saa nu er det kun en Byrde for Justitsministeren. Men det forekommer mig, at hvis man vil beholde den kongelige Bankkommissær, som skal føre det almindelige Tilsyn med, at Banken holder sig Statens Love efterrettelig, — et Tilsyn, som jeg finder kan være overflødig, da man har to kongevalgte Direktører, og desuden Finansministeren har et vist Tilsyn —, vilde det være hensigtsmæssigt, at man forenede denne Stilling med Finansministerens, altsaa lod Finansministeren have det at gøre, som nu skal deles mellem Finansministeren og Justitsministeren.

Man maa indrømme, at det, vi her beskæftige os med, mere er en økonomisk end en juridisk Lov, og at de Spørgsmaal, der kunne komme frem af Betydning, ere vistnok mere økonomiske end juridiske. Da jeg gennemlæste dette Lovforslag, har der for mig været Tvivl, om det var rigtigt, at man ordnede Forholdet saaledes, at man betingede sig en uforanderlig Afgift af Nationalbanken for Seddeludstedelsesretten af 750,000 Kr. Man kan nemlig ikke nægte, at med en saadan Afgift vil, naar man ser hen til det nuværende Udbytte, som i de senere Aar har været saadan noget som 2 Mill. eller lidt over, og man gik ud fra, at Udbyttet i Fremtiden ikke bliver større, Udbyttet til Aktionærerne blive saa uforholdsmæssigt ringe, at det ikke kan forsvares. Man maa altsaa gaa ud fra, at Banken for Fremtiden maa sørge for, naar dette Lovforslag bliver ophøjet til Lov, at skaffe et større Udbytte, og man kunde da frygte for, at Banken vilde træde ud af den reserverede Stilling, den hidtil har haft paa Pengemarkedet, og som blandt andre velsignelsesrige Virkninger har haft den, at det private Initiativ i Bankverdenen har haft frit Spille rum. Man kunde spørge, om disse 750,000 Kr.s faste Afgift vilde jage Banken ud af den Stilling og nøde Direktionen til at være mere ivrig efter Forretninger og søge

at tilvejebringe en skarp Konkurrence med de andre Bankinstitutter. Imidlertid tror jeg det ikke. Jeg indrømmer, at man her befinder sig paa et Punkt, hvor man skal være varsom, og et Punkt, som vel kunde fortjene en nøjere Overvejelse. Men jeg tror ikke, der er stor Fare derfor, fordi der er Tale om en Udvidelse af Seddeludstedelsesretten for Banken. Denne vil sikkert medføre, antager jeg, at man uden at forlade de nu slagne Baner, som Nationalbanken har fulgt trofast i snart 90 Aar, vil kunne give omtrent det samme eller maaske et lidt mindre Udbytte til Aktionærerne end nu; og ifald dette skulde være saaledes, kan jeg ikke have noget imod det. Men jeg skal indrømme, at det er et Punkt, hvor der kan være megen Tvivl, og som maaske fortjente nærmere Undersøgelse.

De mange Punkter, hvor et Forslag til Lov om Forlængelse af Nationalbankens Oktroj kunde give Anledning til Omtale, naar man betragter Forslaget økonomisk, ere til Dels berørte; og de flere, der kunde være, vil jeg ikke indlade mig paa. Jeg mener overhovedet, at de fleste af disse økonomiske Forhold kræve en saadan Underlæggelse af statistiske Data og bestemte Talopgivelser, og de ere saa indviklede og vanskelige at debattere, at de allerrigtigst henvises til det Udvalg, som jeg haaber, at Lovforslaget maa blive overgivet til.

Det, jeg gerne vilde henlede Opmærksomheden paa, var nogle Punkter, som man maaske kan sige ere af mere juridisk Interesse. For det første i Henseende til Formen. Der skal jeg ikke nægte, at jeg langt vilde have foretrukket, om man i Stedet for „Forslag til Lov om Forlængelse af Nationalbankens Oktroj“, et Forslag, der som supplerende Bestemmelse slutter sig til den bestaaende Oktroj af 4. Juli 1818, havde ombyttet den bestaaende Oktroj med en helt ny. Og dette ikke blot udfra det almindelige Synspunkt, som jo flere Gange er gjort gældende i denne Sal, og hvis Rigtighed i sin Almindelighed man ikke kan benægte, nemlig at Lovgivningsmagten har en Pligt overfor Borgerne, overfor dem, som skulle anvende og lyde Lovene, til at sørge for, at Lovgivningen ikke saaledes, som vore Love nu true med, efterhaanden bliver et Kaos, hvori det næsten er umuligt at finde Rede, uden at man i hvert enkelt Tilfælde maa ty til nogle ganske faa sagkyndige Specialister. Lovgivningsmagten har en Forpligtelse til at gøre de Regler, der gælde, saa klare og tydelige, at man uden